

Uredništvo:

Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopolodne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI**DNEVNIK****Upravištvo:**

Schillerjeva cesta št. 3
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 230.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 8. oktobra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Vsenemštvo in Avstrija.*)**3. Vsenemški politiki v Avstriji v zadnjih desetih letih.**

Kako zelo razvito je protidina-
stično vsenemško gibanje v Avstriji,
nam najvernejše karakterizirajo te le
besede: „Hohenzollernci in ne Habs-
buržani so oni, katerim se imamo pri-
družiti, kajti s krvavimi črkami stoji
zapisano v zgodovini, da Habsburžani
nimajo več moči, da bi narazen stre-
meče nemške države in državnice pri-
silili k skupnosti.“¹⁾ Glavni apostoli
in širitelji teh idej so nekateri av-
strijski državni poslanci, kateri zlo-
rabljajo svojo imuniteto v to, da v
parlamentu, na shodih v Avstriji in
na Nemškem, v člankih in brošurah
širijo vsenemško evangelje, netijo mr-
žnjo in sovraštvo Nemcev do Slovanov
in delajo z vsemi sredstvi na to, da
bi v Avstriji ne prišlo nikdar do
sprave med narodi, da bi se marsiveč
ti spori in prepiri še kolikor mogoče
poostriili. Najljubše bi jim bilo, da bi
navstala meščanska vojska, katera bi
dala Nemčiji povod vmešati se v naše
notranje razmere, okupirati Avstrijo in
končno z mečem v roki izvesti v de-
janje vsenemški program.

Najprej in najlože so pridobili
za se nemško dijaštvo, katero se že
od nekaj kaj rado poveljuje in nad-
cenjuje in gre zato kar slepo za onim,
ki streže tej njegovi slabosti. Schönerer
je v tem pravi mojster. „Mi nismo
samo ljudje, mi smo več, ker smo Ger-
mani, ker smo Nemci“, je dejal v svo-
jem govoru v Gradcu marca 1900. Da
je s temi frazami vzbudil ogromno
navdušenje v svojih nečimernih poslu-
šalcih in bralcih po celi Avstriji in
tudi drugod, je čisto naravno. Kaj
čuda, da so nemški dijaki vsi pruskega
mišljenja, da „odstranjujejo s pustim
krikom iz svojih pivnic (Kneiplokal) po-
dobo avstrijskega cesarja in cesarice
ter jo nadomeščujejo s poprsjem Bis-
marcka itd.“²⁾ V Gradcu so ti mladi
Vsenemci šli še dalje ter so javno se-
žgali avstrijsko zastavo. Drž. pravd-
ništvo jim zaradi tega ni delalo nikakih
sitnosti, pač pa je konfisciralo one
liste, ki so o tem pisali.³⁾

Vsenemška ideja se naglo širi
tudi med državnim uradništvom. „Na
stotine upravnih uradnikov je danes
odločno nemško nacionalnega mišljen-
ja.“⁴⁾ Nemško uradništvo ovlađa
dandanes vsa ministerstva in vse cen-
tralne urade. Nemci so načelniki vseh
višjih državnih uradov na Slovenskem
in tudi na Češkem. Ako dvigne poli-
tična konstelacija kakega Čeha na
mesto finančnega ministra (Kaizl) ali
trgovinskega ministra (Foß, Fiedler),
je ves svet priča žalostnega dejstva,
da sme nemški sekcijski načelnik brez

kazni ignorirati naredbe in odredbe
svojega ministerskega predstojnika ali
jim pa tudi očitno nasprotovati in
tako spodkopavati osebni ugled mini-
stra slovanske narodnosti. Da se s
takim postopanjem nemških visokih
uradnikov spodkopuje „državna autori-
teta“, to nemške načelnike avstrijskih
vlad ne briga, saj je ta upor naperjen
v prvi vrsti proti neljubim in nepri-
jetnim češkim kolegom v kabinetu in
je čisto v redu, da se tem ministro-
vanje kolikor mogoče zagreni. —

Proti Badeniju in njegovim jezi-
kovnim naredbam za Češko so razne-
tili Vsenemci nečuvno oster in strasten
boj. Očitno so priznali, da se borijo za
Veliko Nemčijo in za Hoherzollernce
proti Avstriji in Habsburžanom. Posl.
Iro je dejal dne 24. maja 1897. v
Solnogradu: „Mi hočemo zedinjenje
avstrijske države z Nemčijo. Avstrija
bode postala zvezna država, kakeršne
so druge zvezne države v Nemčiji. Cesar
se bode tudi nadalje še lahko imeno-
val cesar, če bode hotel; kar se pa
nas tiče, mi računamo na mater Ger-
manijo, ki ne bode zapustila svojih
otrok.“

Jezikovne naredbe so bile izdane
aprila 1897 in že 9. maja 1897 se je
vršil prvi protestni zbor Vsenemške
Zveze v Draždanah, h kateremu
je nje predsednik dr. Hasse povabil
vsenemške avstr. drž. poslance. Na tem
shodu je dejal Avstrijec, urednik
Welker: „To (jezikovno vprašanje) je
skupna zadeva vseh plemen nemškega
jezika. Nemški narod ni omejen po
črno-belo-rudečih mejnikih“. Zbor je v
soglasju s temi besedami sprejel reso-
lucijo, ki pravi, da pomenijo „jezikovne
naredbe za Češko ponižanje celega
nemškega naroda“ ter vabi vse Nemce
naj se z vsemi sredstvi upró slovanski
poželjivosti ter poziva avstrijske sa-
rojake, naj se bore brez kakoršnega
koli obzira. Kmalu potem, 10. junija
1897. je Vsenemška Zveza sklicala
nov protestni shod v Lipsko. Tega
shoda so se udeležili posl. K. H. Wolf,
dr. Funke in dr. Schücker, kateri so
izjavili, da zastopajo vse avstrijske
Nemce. Na tem shodu je bilo sprejeto
besedilo proglasa na nemški narod, v
katerem se pravi: „Zmaga in porazi
nemštva na Avstro-Ogrskem so tudi
naši in mi slovesno obljublamo, da
bomo po svoji moči delali na to, da
se bode pogumno bojevaní boj naših
sorojakov v Avstriji za njih dobre,
narodne pravice v čedalje širših krogih
razumeval, da bode dobival čedalje več
sobojevnikov in podpornikov ter da
postane skupna stvar celokupnega
nemškega naroda.“ Na drugem pro-
testnem shodu v Lipskem dne 27.
julija 1897 je dejal avstrijski Nemec
Hofer, urednik lista „Egerer Nach-
richten“: „Nikdar ne opustimo boja
proti Slovanom. Mi dobro vemo, da
stoji za nami petdeset milijonov Nemcev
iz rajha. Geslo nas Nemcev na Češkem
ostane vedno: En Bog, en cesar, eno
cesarstvo!“ Za te besede je državno
pravdníštvo tožilo Hoferja zaradi vele-
izdaje. Pravda pa je bila vstavljena,

za kar si je „Neue Freie Presse“ pridobi-
la posebne zasluge.

Vsenemška Zveza je sklicala na
12. novb. 1897 nov protestni shod v
Berlin. kamor so obljubili priti tudi
avstr. drž. poslanci Prade, Funke in
Wolf. Nemška vlada je pa uvidela, da
bi jo toliko protestnih shodov proti
Badenijevim jezikovnim naredbam ven-
darle preveč kompromitiralo in je shod
prepovedala. Predsednik Vsenemške
Zveze dr. Hasse se je za to v parla-
mentu odškodoval. Predlagal je, naj
nemški parlament sprejme resolucijo v
prilog Nemcem v Avstriji ter je to
utemeljeval v zelo ostrem in strastnem
govoru.⁶⁾

Badeni je padel in njegove jezi-
kovne naredbe so bile vsled pritiska
iz Berolina preklicane. Toda avstrij-
skim Vsenemcem to ni zadostovalo.
Posl. Barenther je pisal Schönererju:
„Prizadevanja doseči spravo s Čehi,
smatram za jalov trud. Tu gre naprosto
za našo ali slovansko nadvlado v Av-
striji.“

Poslanec Iro je naznačil namen
Nemcev še bolj brezobzirno in jasno z
besedami: „Mi nočemo nikakih jezi-
kovnih naredb, nikake enostranske
sprave, nikake delitve Češke, temveč
jasnega in popolnega priznanja nad-
vlade Nemcev v Avstriji, ali pa da naj
se po oddelitvi Galicije mirnim potom
premeni ustava v tem smislu, da se
one kronovine, ki so nekaj pripadale
Nemški Zvezi (Bund) kot zvezna
država priključijo k Nemčiji.“⁷⁾ Naj-
večji škandal te vrste je pa govor, ki
ga je izustil posl. Türk v avstr. par-
lamentu dne 25. okt. 1899. Türk je
dejal: „Potem se morajo nemške dedne
dežele (Erblände) v kakoršnikoli obliki
nasloniti na Nemčijo, morda v onem
razmerju, ki je obstajalo pred l. 1866.
**Gospodarska carinska zveza
z Nemčijo bi bil prvi korak
k temu...** Mi Nemci smo na vse
pripravljeni. Ženite stvar do meščan-
ske vojske na Češkem, Moravskem in
Šlezkem, potem vam nemške armade
Prusije zagodejo na ples.“ Schönerer
je dejal: „V Avstriji ne sme prit prej
do miru, dokler ne bode nemščina v
vsej formi povzdignjena na državni
jezik.“⁸⁾ Še en vzgled, s kako neču-
veno surovimi žalitvami so Vsenemci
netili sovraštvo proti Slovanom. Schö-
nerer je dejal: „Vedno govore o jedna-
kosti med Nemci in Slovani; to je, ka-
kor bi primerjal leva z ušjo, češ, da
sta oba živali.“⁹⁾ — **V narodnih
vprašanjih se ne morem
postaviti na stališče jedna-
kosti.**¹⁰⁾

Nič manj srdit in strasten je posl.
K. H. Wolf. Na občnem zboru Vse-
nemške zveze v Moguncu dne 6., 7. in
8. junija 1900 je dejal dr. Samassa,
da je od „nemškega sistema“ odvisna

smrt ali življenje nemškega naroda v
Avstriji. Na to je odgovoril K. H.
Wolf: „Der Staat ist uns Wurscht,
wenn er gegen die Interessen der
Deutschen handelt.“ Država nam je rav-
nodušna, ako postopa proti koristim
Nemcev. Upamo, da sedanjo volilno
pravico hudič vzame, potem nas pride
28 do 29 mesto 6 do 8 v parlament.
Le v državi, ki je vladana v Bismar-
ckovem duhu, vidimo svojo srečo...“
Vsenemška Zveza vidi v ohranitvi av-
strijskega nemštva jedno življenskih
vprašanj nemškega naroda ter upa,
da se avstrijskim Nemcem z neomajno
vstrajnostjo v boju posreči priboriti si
v državi ono mesto, ki jim pritiče.
Zveza želi s tem predpostavljeno ožje
priključenje Avstrije k Nemčiji na ta
način, da se sprejme v ustavo nemško-
avstrijska zveza ter sklne carinska
zveza (Zollunion).“ V tem duhu so se
spustili Vsenemci l. 1900 v volilni boj.
V volilnem proglasu stoji ta-le od-
stavek: „Z izidom teh volitev bode
nemški narod v Avstriji odločil o svoji
usodi ter o usodi države. Volitve se
morajo izvesti v edinosti vsega nem-
škega naroda v Avstriji, volilci naj
kar najbolj formalno in najbolj pe-
remptorično dokažejo, da mi hočemo
avstrijsko državo pod vlado nemškega
naroda“ ter „v najožji zvezi z nemškim
cesarstvom“ je dodal dr. Barenther v
Aschu dne 11. septembra 1900.

Naj bode dovolj. Kdor se za stvar
zanima, naj čita Chéradamovo knjigo.
Razvoj in postop vsenemške ideje v
Avstriji v novem stoletju nam je še v
bolj živem spominu. Kakor lavina
dere ta za Avstrijo in avstrijsko dr-
žavno idejo destruktivna stranka naprej
ter je s svojim duhom okužila in pre-
pojila že vse nemške avstrijske stranke
in vpregla v svojo službo tudi avstrij-
ske državnike, voditelje notranje in
vnanje politike. Kdor to vidi, ve, da
so prikazni kakor 20. september 1908
na Slovenskem, podobni poboji na Če-
škem, letošnji nemški izgređi proti
Čehom na Dunaju in na Nižjem Av-
strijskem samo člani v verigi smotreno
zamišljenih in dosledno izvajanih po-
litičnih činov. — „Rešitev avstrijskih
Nemcev s pomočjo Nemčije se ne da
kar čez noč skleniti, ako se tega ni
pripravilo. So-li kaka znamenja takih
priprav? Na to vprašanje lahko od-
govorimo odločno z: Da!“¹¹⁾ To vsi
vidijo, vsi vedo, je-li torej mogoče, da
so samo za našo notranjo in vnanjo
politiko odgovorni državniki tako slepi,
da oni sami tega ne samo zapazijo,
temveč, da te priprave celo pospešujejo?
— Na to vprašanje naj si čitatelj
sam odgovori.

Politična kronika.

V Celju, 8. okt.

**Demisija štajerskega dežel-
nega glavarja.**

Deželni glavar Attems je včeraj
odstopil, ker je smatral, da so nemški
nacionalci v sredo s tem, da tudi po
čitanju slovenske interpelacije niso

⁶⁾ Berichte über die Verhandlungen des
Reichstags. Seja od 15. dec. 1897.

⁷⁾ Unverfälschte Deutsche Worte od 1.
jan. 1898.

⁸⁾ Citirano po „Politik“ od 11. febr. 1900.

⁹⁾ La Pensée Slave 17. marca 1900.

¹⁰⁾ Politik 25. jan. 1900.

¹¹⁾ Die deutsche Politik der Zukunft str.

* Glej „Narodni Dnevnik“ št. 202, 204,
205, 213, 220, 221, 222 in 228.

¹⁾ Deutsche Politik der Zukunft, str. 3.

²⁾ Deutschland bei Beginn des 20. Jahr-
hunderts str. 102.

³⁾ Chéradame, op. cit. str. 135.

⁴⁾ Deutschland bei Beginn des 20. Jahr-
hunderts str. 101.

došli v zbornico in tako onemogočili skončanje dnevnega reda, demonstrirali proti njemu. Šele po različnih „izjavah“ nemških nacijskega, da niso nastopili proti njemu in po seji klubovih načelnikov ter posredovanju namestnika Claryja je glavar svoj odstop umaknil. Zanimivo je, kako sedaj posamezni graški listi kot strankarska glasila o tem pišejo. „Tagblatt“ sedaj z vsemi močmi zatrjuje, da nacijskega nikakor niso mislili demonstrirati proti glavarju; oni samo zaradi tega niso šli v zbornico, ker bi jih tam Slovenci gotovo izzivali in posledice (!) bi bile nepreračunljive. „Arbeiterwille“ pa pravi, da je bila stvar povsem drugačna: nacijskega niso menili, da morajo biti prav radikalno jezni, ker se je čitala slovenska interpelacija, kar se je sicer v zadnjih 18 letih že večkrat zgodilo, in so šli ven; potem pa jim je bil želodec važnejši ko seja in so šli jest. Seveda zato niso mogli več kot „večina“ v zbornico. Da je to glavarja, ki je sejo za 10 minut prekinil, da bi zbornica bila zopet sklepna, njezilo, je samoobsebi umevno. List si nadalje pošteno privoščil klaverno večino, ki sama zapusti svoje postojanke...

„Volksblatt“ pa proti „Tagbl.“ izjavam odkrito piše, da so nacijskega nomena hoteli spraviti glavarja z zadrego, ker mu očitajo, da je „prepravičen“ Slovincem (glej „idijom“ in pa izjavo glede zastav o priliki „Südmärkine“ slavnosti!) — Nacijskega so včeraj skicali sejo svojega kluba, da bi sklepali o dogodkih v sredo, a je bila seja nesklepčna. Zato so za danes skicali drugo. Zdi se nam, da ni med njimi faktično tiste „razburjenosti“, katera odmeva iz „Tagbl.“ fraz. — Slovenski klerikalci so Vrstovškovo interpelacijo skovali šele med sejo z izrecnim namenom izzivati Nemce, vključno temu, da je bil sprejet Terglavov predlog, katerega so že enkrat Nemci Benkoviču zavrnil in se ne bi smel več staviti po poslovnem redu. S tem glasovanjem so hoteli Nemci popustiti svoje krivično postopanje proti Benkoviču. Starejši klerikalni poslanci tudi prav nič ne odobravajo Benkovič—Vrstovškove taktike, ki more pri tako nepremišljenem postopanju v sedanjih razmerah Slovincem le škodovati. — Prihodnja seja deželnega zbora se vrši šele v torek, dne 12. oktobra. Potem se morda vršite še ena ali dve seji, na kar bo sedežanje z ozirom na sklic državnega zbora odgodeno. Te dni zbirajo odseki. Prihodnje zasedanje se vrši meseca decembra; takrat se bode razpravljalo o proračunu.

Drobne politične novice.

Lex Kolisko-Axmann. Danes poda nižjeavstrijski namestnik vladin odgovor na nujni predlog glede sankcije postave Kolisko-Axmann. Odgovor se bode glasil v že poročanem smislu. Potem izvoli dež. zbor 20 članski odsek, ki se bode posvetoval o vseh predlogih za „obrambo“ nižjeavstrijskega nemštva.

Izvrševalni odbor nemško-nacijske zveze v državnem zboru je imel včeraj popoldne sejo na Dunaju. Zaradi lepšega se je ropotalo proti Bienertovemu ministerstvu in se je konstatiralo, da je le malo upanja za uspešno jesensko zasedanje državnega zbora.

— Komensky-jeve šole na Dunaju. Češko šolsko društvo „Komensky“ je otvorilo dve novi šoli in sicer v 12. in 20. okraju. Obe je oblast zaprla, češ, da so bile priglase le pri namestniji in ne tudi pri okrajnem šolskem svetu.

Vohunoma Müllerju in Jan-koviču je prizivno sodišče v Srbiji zvišalo kazen od 5 na 15 let. Vohunila sta po zimi za Avstrijo. To poostrenje

razsodbe velja za odgovor zagrebški razsodbi.

Dnevna kronika.

a Glose k veleizdajskemu procesu v Zagrebu. „Riečki Novi List“ piše pod naslovom „Črni dan Rauch-Frankove strahovlade“ med drugim: „Treba se spomniti vseh dogodkov, ki so v zvezi s procesom, na vodstvo procesa, pri-bavljanje prič, ogavno in dokazano podlo špijonsko vlogo Nastićev, treba se spomniti, kako je sam drž. prav-dnik bil v največji zadregi, da dokaže objektivno dejanje zločina, subjektivno krivdo posameznikov in kako je proti nepobitnim dejstvom, ki jih je iznesla obrana, moral naravnost sklepati o krivdi, treba je imeti pred seboj vse grozne dogodke tega leta, ko so ne-dolžni ljudje sedeli v ječi, mučeni in preganjani, obrekovani in kaznovani, — potem šele se razume, koliko groz-nega je v tej obsodbi.“ — Dalje: „Pa obsodbo so diktirali drugi obziri, drugi interesi, oni interesi, ki so uprizorili gonjo proti Srbem in ta proces. Da pa je obsodba tako izpadla, dokazuje ravno nasprotno, kakor kar je hotel dokazati Accurti, in danes ni zdravo mislečega človeka, ki bi se ne vprašal, kaj po-meni to stopnjevanje umikanje Accur-tijevo. Odgovor je lahek in ga kaže tudi sodba: zločina veleizdaje ni bilo. Od te konstatacije pa do popolnega oprostjenja je le eden korak, in nadjati se je, da bo višje sodišče to tudi storilo in vrnilo sinove jadnim materam, očete njih rodbinam, učitelje šoli, svečenike cerkvi in delavce njih delu. To ni samo naše prepričanje, ampak tudi prepričanje vseh, ki so zvedeli za ta rezultat.“

Dalmatinski deželni zbor je v znak žalosti nad strašno obsodbo v Zagrebu, ki je užalostila ves narod, na predlog dr. Trumbića včerajšnjo sejo odgodil.

Klerikalni sarajevski „Hrvatski Dnevnik“ izraža nad obsodbo svoje satansko veselje in psuje Srbe in hrvatsko-srbsko koalicijo. Tudi značilno za katoličanstvo Stadlerjeve kloake. „Hrv. Dnevnik“ naj propagira sledečo idejo: vse Srbe na Hrvatskem, v Slavoniji, Bosni in Hercegovini se naj povesi — na njihova mesta se pa naseli Nemce. Saj je „H. Dnev.“ itak že priobčeval inserat „Südmärkische Volksbank“ in je sploh proti nemški invaziji silno milostiv.

Ogrski državni zbor in — srbski „veleizdajalci“. Baš isti dan, ko je Tarabocchia v Zagrebu čital obsodbo, so je posvetoval v Budim-pešti imunitetni odsek ogrskega držav-nega zbora o zahtevi za izročitev pos-lancev Pribičevića, Banjanina in Bu-disavljevića, ki jih je hotel Accurti tudi tožiti zaradi „veleizdaje“. Imuni-tetni odsek je akte vrnil z zahtevo, da se izpopolnijo, ker v dozdajnih ni nobenega dokaza za krivdo.

Pri čitanju obsodbe ni bil navzoč noben obtoženec. Ker Tara-bocchia nekaterih ni hotel pripustiti, so se izrazili ostali solidarnimi in no-beden ni hotel prisostvovati. To so sklenili tudi zato, ker je Tarabocchia naročil, da morajo pazniki vse obto-ženke, ki bi prišli poslušat obsodbe, pred vhodom v dvorano preiskati, če nimajo — kaknega nevarnega orožja pri sebi. Tretjič pa tudi zato ne, ker so izvedeli, da bo napolnila dvorano frankovska banda in se niso hoteli izpostaviti inzultom. Tudi prigovarjanju zagovornikov se niso udali.

Ker torej obsodbe v dvorani niso slišali, je določil Tarabocchia votanta dr. Finka, da obtožencem obsodbo v njihovih prostorih prečita. Prišel je ves bled in že par ur prej povpraševal uslužbenca, kakšna je „štimmung“ med obtoženci. Ko jim je začel čitati ob-sodbo, so mu klicali, da že znajo in da jim je ni treba čitati. Nato so se s prezirljivim nasmehom na ustnih razšli po hodnikih. Da jih je takrat upal po-gledati Fink v oči, bil bi videl v njih ono globoko preziranje, ki se čita na licu vsakega poštenega Hrvata in Srba nasproti pomagačem Rancha, Nastića in Franka. Obtoženci so izvedeli že prej za obsodbo. Sprejeli so jo hladno. Ko je Accurti izvedel, da obtoženci nočejo v dvorano priti poslušat sodbe, je kar besnel jeze in vpil: „Že zopet ta solidarnost! To je organizirano!“

S tem, da so jih 22 oprostili, so

hoteli doseči nekako razdvojenost v vrstah obtoženih Srbov. A dosegli so nasprotno.

Hrvatski delegati v ogr-skem državnem zboru so imeli 5. t. m., ko so izvedeli za obsodbo, sejo, na ka-teri so govorili o tej obsodbi. Izjavili so, da smatrajo ves proces za ad hoc uprizorjeno politično in policijsko akcijo na temelju ničevih, lažljivih in naro-čenih izpovedb; ta akcija je namenjena razbitju sloge med Hrvati in Srbi. V obsojenih vidi klub le patrijotične mučenike in nedolžne žrtve, preganjane le radi svete in zakonite naše obrambe. Obenem izreka klub zahvalo vsem bo-jevnikom resnice in pravice v kulturni Evropi, ki so se zavzemali za žrtve pravosodnega nasilja na Hrvatskem.

Vsi češki listi najostreje obsojajo sodbo v zagrebškem procesu. Enodušno so mnenja, da je madžarska justica na Hrvatskem škandal za kulturno Evropo. Isto tako dunajski listi. „Neue Freie Presse“ imenuje obsodbo strogo in za-hteva od šefa hrvatskega pravosodja, da predloži obsojence Njega Veličanstvu v pomiloščenje. „Die Zeit“ pravi, da se mora človek sramovati, ko vidi ta najnovejši dokaz transilivanske kul-ture. Enako pišejo drugi veliki dunajski listi. —

z Krst „adventistov“ v Marni. Pa-riška kolonija „adventistov“ je slavila pred nekaj dnevi krst sedmih novih članov, 3 moških in 4 žensk. Obred se je vršil na obalah Marne ob prisotnosti mnogobrojnih vernikov. — Pastor je, oblečen v frak in visoke čevlje, stopil do pasa v vodo, dočim so verniki pe-vali ceremonialne pesmi. Za njim so šli krščeniki: Moški v srajcah, ženske v kopalni obleki. Pastor je vsakega prijel in ga potisnil pod vodo. Nato so novi adventisti šli v bližnjo gostilno, kjer so se, šklepetajoči z zobmi, pre-oblekli. Novi verniki pričakujejo konec sveta, katerega prorokujejo že vsi znaki.

z Židje za posebno kurijo. Pred-včeraj je prišlo k ministru za notranje stvari baronu Hardtlu posebno odpo-slanstvo židovskih nacijskega, ki so prosili, da se za Žide v Bukovini uvede pri volitvah posebna židovska kurija. Minister jim je odgovoril, da je z ozi-rom na državna temeljna načela ne-možno to izvesti, ker bi po tem izgle-dalo, kakor da vlada opušča načela o enakopravnosti Židov.

a Črnogorska četa pobegnila v Turčijo. 26 častnikov in 76 vojakov je pobegnilo na Turško in prosilo, da se jih vrstvi v turško sojsko. Vlada je dala nalog, da se to takoj izvrši. Vsi ti begunci prestopijo na mohamedansko vero.

a Slovenske učne knjige za sred-nje šole, in sicer: Mazi „Geometrijski nazorni nauk za I. razred srednjih šol“, Matek „Geometrija za srednje in višje gimnazijske razrede“, Matek „Arit-metika in algebra za srednje in višje gimnazijske razrede“, dalje dr. Pečjak „Verouk za VI. in VII. razred srednjih šol“ in dr. Poljanec „Mineralogija“ je ministerstvo dovolilo rabiti pri pouku.

a Davek na neumnost. Finančno ministerstvo je objavilo donesek lote-rije za leto 1908 in pokazalo se je, da ljudje vedno bolj stavijo. Preteklo leto so zastavili 34 mil. kron. Stavilo se je pa več kot 91 mil. krat. Dobitki so znašali 1.300.000 K; prišel je torej na vsakega 90. igralca eden dobitok krog 18 K. Državi je vrgla loterija 15.000.000 K. Najdražja reč na svetu je neumnost.

a Slovenski klerikalci in Radičeva hrvatska kmetska stranka. Glasilo Stje-pana Radića, danes voditelja hrvatske kmetske stranke, „Dom“ javlja, da je imel Radić večurni pogovor z dr. Šu-steršičem in z dr. Krekom. Pokazalo se je, da se hrvatska kmetska in slo-venska klerikalna stranka popolnoma strinjata ne le v svojih načelih in ciljih, ampak tudi v praktičnem delu. Kakor hitro bo prilika, se tudi na zunaj pokaže sloga teh dveh strank in to tako, da bodo na shode hrv. kmetske stranke prihajali oni slovenski kmetje, ki so državni poslanci, nasprotno pa bodo kmetski voditelji hrv. kmetske stranke prihajali na shode slovenske klerikalne stranke.

a Rusinsko gledališče v Lvovu. Odbor za stavbo rusinskega gledališča v Lvovu je že nabral 214 tisoč kron. S to vsoto se je kupilo primerno zem-ljišče. Za stavbo je pa treba še 700 do 800 tisoč kron.

Štajerske novice.

o „Südmärk“ in državne službe. Nemško-radikalna „Ostdeutsche Rund-schau“ je priobčila pred kratkim sle-dečo notico: Za vstop v drž. službo se naj oglase absolventi tehničnih vi-sokih šol. Podrobnosti v pisarni dra-štva „Südmärk“. — K tej notici pri-pominja dunajski „Vaterland“: „Od-kedaj se mora pri vstopu v državne služke oglašati v nemško-nacijskem društvu? Odkedaj se poroča „Südmärk“, katera mesta so v državnih službah spraznjena?“ Ako piše tako že nemški list, kaj naj šele rečemo mi Slo-venci, za katerih kožo se sedaj seveda zopet gre? Pritožbe, da sta „Südmärk“ in pa nemško-nacijski narodni svet merodajna pri oddajanju služb v naših deželah, se neprestano množe. Pa saj vidimo sami po spodnještaj. mestih po-stopati in se pretepati vsenemške urad-niške podpirance „Südmärke“. Slovence odrivajo iz deželnih in državnih služb, v najnovejšem času tudi že od železnice. Kam vede to postopanje?

a Schidlo, urednik „Deutsche Wacht“, zaradi psovanja obsojen. Če odvetnik dr. Zangger s kako sodbo ni zadovoljen, pa hiti v „Deutsche Wacht“ in zmerja čez — nemške in slovenske sodnike in zoper svoje slovenske sta-novske kolege. To je menda po njego-vih „burševskih“ nazorih častno. Vče-raj je okrajni sodnik dr. Stepischegg obsodil urednika „Deutsche Wacht“ na globo 15 K ali 36 ur zapora in povr-nitev pravnih stroškov, ker je psoval v nekem članku dr. Kukovca z besedo „dieser Bursche“, akoravno dr. Kuko-vec ne more za to, če je nemški se-nat razveljavil znano obsodbo zaradi razžaljena časti v zadevi lanskih sep-temberskih izgrediv. Obsojen je sicer Schidlo, kriv je pa nemški odvetnik in bivši „burš“, sedaj „častni burš“, dr. Zangger.

a Grozi se baje s smrtjo dr. Benkoviču in dr. Vrstovski radi rabe slovenščine v deželnem zboru. Iz Du-naja sta ta dva vrla slovenska moža dobila dopisnice take vsebine, kakor trdijo klerikalni listi. Mogoče je kaj na tem, kajti sedaj si klerikalci ne upajo več slovensko govoriti v Gradcu. Neverojetno pa je, da bi bile karte z Dunaja, kajti tam imajo slovenski kle-rikalci same udane prijatelje. Da li ni morda to samo renomiranje z njihovim slovenstvom in volja, jih prikazati kot mučenike?

a Današnji potres. Iz Dunaja brzojavljajo, da so na tamošnji po-tresni opazovalnici naznanili ob 11. uri 1 sekundo dopoldne (po srednje-evrop. času) močan več sekund traja-joč potres na jugu monarhije v odda-ljenosti 300 km. — V Celju smo čutili po našem času ob 10:55 močen potresni sunek. Sstropa je padal omet, ure so se po nekoč ustavile. Potres se je zlasti neprijetno občutil v višjih hišah in prizadajal ljudem mnogo strahu. Smer je bila od juga proti severu. — Iz Brežic nam brzojavljajo, da so občutili tam ob 11. uri 4 sekunde tra-jajoč potresni sunek. — Poročajo iz Ljubljane: Ob 11. uri dopoldne je prestrašil prebivalstvo kratek potresni sunek. Sledila sta mu še dva, ki sta trajala več sekund. Ljudje so bežali v strahu na ulice in so skušali doseči najbližje trge. Ure so se ustavile in posamezni predmeti so padali na tla. Današnji potres so močno občutili tudi v Gradcu, Trstu in Zagrebu.

a Iz Ptuja. Mesto v Karbice na nemško Češko prestavljenega vikarja Erharda Boehma nastopi vikar Andrej Römer iz Stuttgarta, ki pride 1. dec. v Ptuj. Tako se z protestantizmom širi pruski duh.

u Slovenske občine, posnemajte krški mestni odbor, ki je ukrenil, da naj se namesto dvojezičnih napisnih desk napravijo samoslovenske in da naj se nvede slovensko poveljevanje v gasilnem društvu. Skrajni čas je, da se izpremeni temeljita izpremema v tem oziru.

Celje za nemštvo. Celjski turnferajn je sklenil prirediti v decembru veliko slavnost, katere prebitok se dotedene celjskemu skladu za Roseggerjevo ustanovo.

u Iz Celja. Včeraj je imela naša ljuba celjska policija zopet hud dan. Od vseh strani so prihajali fantje k vojakom in trebalo je strogo paziti, da bi ne trpel nemški značaj celjskega mesta vsled kake slov. zastavice, traka ali znaka. Ker pa je imel g. Ambrožič svojih policajev premalo, je baje dvakrat prosil za vojaško pomoč, katere pa mu iz lahkoumljivih razlogov niso dali. Naši fantje niso zato, da bi pomagali celjskim policajem preganjati lastne tovariše radi narodnih znakov! Sicer nima vojaška oblast ničesar z njimi opraviti, dokler jim ne pobere pozivnic! Zanimiva scena se je razvila pred Narodnim domom, ko se došli gomilski fantje s svojimi spremljevalci. Jeden je nosil cesarsko, drugi pa slovensko zastavo. Ko je to policaj Zinthauser videl, jo je takoj rdeč kot puran prisopihal in hotel konfiscirati slovensko zastavo. Cesarske si navzlic vsenemškemu značaju celjskih Nemcev vendarle ni upal ugrabiti! Pa žal, da se ni mogel preriti do trobojnice — zastavonoša je bil poprej v Narodnem domu. — Fantje so se mu seveda smejali.

u Dergane o Ajstrihu in Vošnjaku. Pred kratkim je razlagal celjski mestni ekonom Hrvat Dergane v železniškem kupeju politično modrost ljudi svoje vrste. Nek sopotnik ga je vprašal, kdo bi bil po njegovem mnenju boljši poslanec, Aistrich ali Woschnagg? Dergane mu je odgovoril: Seveda Aistrich. Woschnagg je politično čisto nezrel; pa kaj pomaga? On je „macher“ v Šoštanj, zato ga moramo držati! Lep kompliment, kaj, g. Woschnagg! Celjski Nemci pa imajo itak sedaj priliko, da kandidirajo zmožnejšega Aistricha.

u Vinska trgatev v Halozah se bode večidel vršila prihodnji teden. Nekateri že sedaj berejo, ker grozdje vsled dežja močno poka.

z Iz Brežic. Danes opoldne se je skušala zastrupiti z lizolom 16letna Josipina Pevec, doma iz Brežic. Težko ranjeno so prepeljali v tukajšnjo bolnišnico. Vzrok poskušene samomora je nesrečna ljubezen.

u Od Sv. Lorenca v Slov. Gor. V ponedeljek je zgorela viničarija grofa Herbersteina v Juršincih. Štiriletni otrok viničarja Ribiča je v nenavzočnosti starišev zakuril vlistnjaku, vsled česar je zgorela hiša in mlajši otrok, ki še ni bil shodil.

u Od Sv. Urbana pri Ptuj. — Zadnje dni septembra sta odnesla viničarska fanta Franc in Janez Satler iz Vinterovec iz gostilne pod vejo Franca Horvata v Placarju svoto 150 kron in sta odšla z denarjem na Nemško. Na zvit način sta bila prišla do hišnih ključev in odprla prav po tatinsko omaro.

u Od sv. Marjete niže Ptuja. — Dne 29. septembra zvečer okoli 1/2 12 ure dopolnoči so pri Sv. Marjeti niže Ptuja prilomastili neznani fantalini v Gajovce in so brez povoda ustrelili tihega mladeniča Fr. Preloga, 18 let starega. Pravi se z gotovostjo, da je morilec neki fant iz Borovec.

u Iz Radgone. Tudi mi smo polog drugih listov poročali, da se krog in v Radgoni slučaj bolezni polio-

myelitis vedno množe. Sedaj se nam poroča, da sta se pripetila ves čas samo dva, kaj pa da, resna slučaj. Otroka, ki so jih vsled tega poslali v bolnišnico, bode ta kmalu ozdravila. Novih pojavov bolezni pa ni.

u Lep kandidat. Za občino Jurkloster bodo dne 11. in 12. tm. občinske volitve. Med vsemi kandidati nas najbolj zanima neki Jäckel, pristen poljski žid od nog do glave. Pa saj vemo, da mu bodo naši možje pokazali, da je občina slovenska ter lahko ostane v svojem odboru brez judovske modrosti. Bila bi pač sramota za celo občino, ako pride ta mož v občinski odbor ali celo na županski stolec. Torej pozor občani, da ne bo prepozno.

u Mesto učitelja oziroma učiteljice je razpisano na trirazredni ljudski šoli na Spodnji Polskavi, p. Pragersko. Prošnje se morajo do 20. tm. vložiti pri krajnem šolskem svetu.

u Iz Slov. Bistrice. Mestno hišo št. 22. dosedaj last g. Iwekowitzsch, je kupil mesar Grill.

u Mariborski volilec! Samo do nedelje še lahko reklamirate svojo volilno pravico za občinski svet.

u Iz Maribora. Ponesrečil se je v delavnici južne železnice 5. oktobra neki delavec s tem, da je prišel z levo roko v stroj, ki mu je sredinec pri polovici odtrgal. Čudno je, da se tu zgodi toliko nesreč.

u Iz Maribora. V mariborskem občinskem svetu se je predlagalo, da se naj zaprosi, da pride v Maribor z brigadno šolo vred tudi tečaj za enoletne prostovoljce.

o Iz Maribora. Pri Wolframu v Gosposki ulici so vlomili predpretečeno noč neznani zlikovci in so ukradli iz blagajne 40 kron denarja. Storilec, najbrže je bil samo eden, je moral biti dobro znan z razmerami, ker je odprl trojna vrata z vetrihom, predno je prišel v trgovino z mirodijami. Šele v jutro ob 7. so odkrili tatvino.

u Iz Maribora. Čevljarja Marka Plasoniga na Tegetthoffovi cesti 72 so predvčeraj zaprli. Plasonig je že tretjič oženjen in se je zadnje čase udal pijači, vsled česar je doma vedno prišlo do preprirov. Plasoniga je pri nekem takem nastopu obdolžila njegova tretja žena, s katero ima četrto otrok, da je pred devetimi leti zastrupil svojo drugo ženo in ker so tudi druge priče potrdile sum, so ga odvedli na okrožno sodišče, da se pokaže, kaj je na tem.

u Iz Grada. Utihnili so gromoviti članki v slovenskih časnikih o organiziranju tukajšnjih 20.000 Slovencev. Ker se v javnosti o nas maloke-daj govori in se nikdar korporativno ne pokažemo, mislijo različna oblastva, da se nas sme kratkomalo prezirati v naših narodnih pravicah. — Da ne bomo pri tem sokrivi tudi mi, poslužimo se vseh pravic, katerih smo se smeli posluževati doslej, izrecno vsi, povsod in dosledno, da se ne bodo odvadili starim razmeram tudi novi zagrizeni nemški uradniki, ki mislijo, da pozabimo na to, kar smo si priborili. — Do sedaj smo dobivali graški Slovenci poštno tiskovino vedno dvojezične na glavni pošti, seveda vedno na izrecno zahtevo — včeraj pa me hoče poučiti neka uradnica, da jih nima več in da se v bodoče dvojezične ne bodo prodajale. To pa ni res, in da tudi ne bode, zahtevajmo naprej, kar smo smeli doslej, in če se nam ne bode ustreglo, pa vsak slučaj naznaniti državnim poslancem. Ta uradnica se je očividno zlagala, ker je dobil neki drugi gospod prihodnji dan zopet na zahtevo dvojezične tiskovine, in sicer ravno iste vrste. Tega si graški Slovenci ne damo vzeti, ako pa poštna oblast noče razproda-

jati na glavni pošti v Gradcu dvojezičnih tiskovin, naj pripravi tiskovine brez napisov, kakor so nove dopisnice, ob enem pa tudi sedaj veljačajoči predpis, dokler ne bode tiskovin brez napisov, odpravi; po tem predpisu morajo namreč biti poštno tiskovine tem jeziku izpolnjene, v katerem so tiskane. Ker pa morajo biti pravilno izpolnjene, če so nemške, nemški, in priprosto ljudstvo, ki zna sicer govoriti, a ne pisati nemški, temu ni kos, bi se godila v bodoče 20.000 Slovencev, ki večinoma niso nemški izšolani velika krivica in škoda.

u Sejmi na Spodnje Štajerskem. Sejmi se vršijo 9. oktobra: v Poličanah letni in živinski, v Slovenski Bistrici letni in tržni in v Brežicah letni, tržni in svinjski. 11. oktobra; v Oplotnici letni in živinski.

1. milijon Roseggerjevega fonda ali 500 kamenov je bilo 4. oktobra znošenih. Slovenci na noge!

u Hagenbeckov opica-človek Moric I. Vzbuja v Apolonovem gledališču na Dunaju občo pozornost. Dunajski listi poročajo, da prekaša ta opica celo Consula in Petra (tudi opice). Moric je cel kavalir in sportman. Kako izborno kolesari! Interesantno ga je gledati, kako se slači, predno gre v posteljo. On zasluži svojemu gospodarju na dan 1000 kron. Kakor se čuje, se pride Moric tudi v graški Orfej predstaviti.

Kranjske novice.

u „Gorenjsko podružnico Slomškove zveze“ so osnovali 4. t. m. v Kranju. Baje je pristopilo dozdaj 28 rednih članov.

u Ljubljanski občinski svet je v svoji zadnji seji sklenil, da se podere sedanja mestna hiša in se sežida nova.

u Narodno-napredna stranka za Kranjsko priredi v nedeljo 10. t. m. shode na Glincah, v Šiški, v Litiji, v Veliki Loki in na Igu.

u Shod lovcev je priredil „Slov. lovski klub“ v Ljubljani za 6. t. m. Razpravljalo se je v pomanjkljivostih načrta za novi lovski zakon in se je izvolil odsek, ki naj izdela tozadevno spomenico.

u Premovanje goveje živine priredi kranjski deželni odbor 28. okt. v Poljanah nad Škofjo Loko.

u Frančiškanski športsmeni. — Kamor pogledaš — veselo napredovanje, povsod dokazi, kako zmaga duh časa. Kje je doba, ko so očetje frančiškani živeli v samoti, jedli same korenince in svoja telesa z bičanjem pripravljali za večno življenje! Kako se je vse izpremenilo, je bilo spoznati v ponedeljek 4. t. m., ko je v prisotnosti kakih 20 frančiškanov in drugih menihov pridrdral iz frančiškanskega dvorišča na Brezjah prvi frančiškanski avtomobil. Bil je prizor za bogove: s frančiškani obložen avtomobil s frančiškanom-šoferjem. Oj sv. Frančišek, ki si gledal ta prizor z nebeških lin, kaj si pač mislil pri tem pogledu?! — Pa kaj bi si očetje frančiškani ne privoščili avtomobila, ko dobivajo toliko milodarov, da so se strgali peharji, v katerih so nosili z raznih altarjev svetle kronice.

Koroške novice.

u Samomor v Prevaljah. Pred vrati učitelja Krebsa so našli obešenega nadrudarja Trippolda iz grof Henkelsovega premogokopa. Mislijo, da je to storil v hipni zmešanosti. Zapušča mlado ženo in 2letnega sinka.

u Dedič se iščejo. V Kumnici je umrl 24. julija t. l. železniški naddelavec Peter Strempfl brez oporoke. Oni, ki mislijo, da imajo kako pravico do

dedščine, se naj oglasijo pri okrajnem sodišču v Beljaku tekom enega leta.

o Koroški Slovenec in njegova pravica. V koroškem deželnem zboru je povedal dr. Angerer, da imajo Nemci na Koroškem naravno in zgodovinsko pravico, česar mu ne bode nikdo pobijal. A mož je tako drzen, da je trdil, da jo imajo Nemci in ne Slovenci, katerim je na Koroškem pokopana njihova nekdanja slava. — Ko se je Grafenauer protivil enojezičnosti vozniških listkov na državni železnici, je rekel dr. Metnitz: „Potom naših policijskih organov bomo dosegli, da ne bodo slovenske razgrete glave delale nemira. Kdor bode radi tega razgrajal, ker ne bo dobil dvojezične karte, ga bomo za par dni utaknili v občinsko kajho. Komur ne ugaja Celovec, naj gre v Ljubljano.“ Potem pa naj upamo na mir med narodi?

„Trg“ Borovlje. Pravni odsek je v koroškem deželnem zboru priporočil deželnemu odboru, naj pri vladi zagovarja in se poteza za povzdigo občine Borovlje v trg.

Primorske novice.

o Volitve v skupini kmečkih občin na Goriškem se vrše v nedeljo, 10. t. m. Klerikalne kandidate objavljamo na drugem mestu. Kandidate napredne stranke smo objavili včeraj. Agrarna stranka kandidira: v goriški okolici napredna kandidata Obljubka in Klančiča, namesto nadučitelja P. Medveščeka pa nadučitelja Ignaca Križmana, ki ga je proglasilo učiteljstvo. Na Tolminskem podpirajo agrarci napredna kandidata Miklavčiča in Vrtovca. Na Krasu imajo agrarci za kandidata dr. Gregorina (tudi napredni kandidat), namesto Al. Štreklja pa Abrama.

o Za volitve v skupini kmečkih občin na Goriškem je tudi socijalno-demokratska stranka postavila svoje kandidate, in sicer so sledeči: za goriško okolico Anton Vrčon iz Škrilj in Andrej Perko iz Podgore, za Kras Josip Gabrovec iz Šempolaja in dr. H. Tuma iz Gorice, za Tolminsko Ivan Ambrožič iz Otaleža in dr. H. Tuma iz Gorice.

o Pri ožjih volitvah na Goriškem so, kakor smo že poročali, zmagali klerikalci. Dobili so: klerikalna kandidata Fon in Manfreda 11770 in 11737, agrarno-napredna kandidata dr. Franko in Kriznič 9584 in 9550 glasov. Klerikalci vriskajo veselja, češ da so vrgli zadnjo trdnjavo „liberalizma“ na Slovenskem.

o Klerikalni kandidatje na Goriškem v skupini kmečkih občin so: za Tolminsko dr. Gregorčič in A. Kosmač; za goriško okolico Ivan Berbuč, Miha Marinič in Miha Zega; za Kras dr. H. Stepančič in Fr. Zlobec.

o Prva sadna razstava slovenskih istrskih pokrajin se vrši 10. in 11. t. m. v Hrpeljah.

o V Furlaniji so pri bivših volitvah tudi zmagali laški klerikalci. Dobil je Bugatto 8216, Faidutti 8201 in Piccinini 8173 glasov; liberalci so dobili: Bombig 7399, Marchesini 7332 in Pinat 7361 glasov. Slovenski klerikalci so vsled zveze s Pajerjem volili liberalne kandidate. Ali ni bila vera v nevarnosti?

o Goriški nadškof in knez je oddal dela v svoji vili Lahom in judom, les. traverze in drugo pa je naročil iz Nemčije.

o Protestni shod v Trstu. V nedeljo 17. t. m. se vrši v Trstu velik protestni shod proti germanizaciji slovenskih dežel potom železnic. K železnici se sprejemajo v vedno večji meri le taki uslužbenci, ki popolnoma ovladujejo nemščino in to tudi v popol-

noma slovenskih krajev. Pod to pretvezo se nastavlja seveda vedno čimveč Nemcev in se odrija Slovence. Enaki protestni shodi bi bili po vsem Slovenskem na mestu.

d Iz Podgrada v Istri. Sadna razstava v Hrpeljah. Kakor že naznanjeno, bode v nedeljo in ponedeljek t. j. 10. in 11. t. m. otvorjena prva sadna razstava slovenskih istrskih pokrajin. Za ugodnejši obisk za tujce priredila se je ista v Hrpeljah, kjer so od vseh strani jako ugodne železniške zveze. Sadja se bode prineslo toli na razstavo kakor tudi na prodaj obilo in si bodo kupci lahko na licu mesta takoj nakupili potrebne množine event. se s prodajalci glede kupa dogovorili. Ta sadna razstava obeta boljših časov za našega kmetovalca, da se spozna medsebojno kupci in pridelovalci, ter se bode tudi umno sadjarstvo s tem mnogo povzdignilo. Upati je torej, da bode razstava vsestransko mnogobrojno obiskana, ter se tem potom ponovno prosijo in pozivajo rodoljubi celega okraja za pomoč, da bomo z uspehom tudi v resnici lahko zadovoljni.

n Burna seja krojačev se je vršila v Trstu v ponedeljek zvečer. — Nemški tovariši-pomočniki so zahtevali, da se jim naj vse, kar so govorili Italijani, prevede na nemški jezik. Italijani so se seveda temu protivil, nakar se je dvignil hrup. Nadalje se tudi niso mogli zediniti o delavniku. Po glasovanju, ki je bilo negotovega izida so morali radi nereda zaključiti zborovanje. — Nemško duševno bedo, ki ne more nobenega tujega glasa zapopasti, še naj drugi gojijo!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Današnja seja ogrskega državnega zbora.

z Budimpešta, 8. okt. Današnja seja drž. zbora je potekla popolnoma mirno brez vsakega posebnega dogodka. Klopi ustavoverne in ljudske stranke so bile skoraj popolnoma prazne. Prihodnja seja jutri.

Posl. Klofač izključen iz društva čeških časnikarjev.

o Praga, 8. okt. Tekom volilnega boja v neki nadomestni državnozborni volitvi je posl. Klofač v „Češ. slovu“ na nečuvven način razžalil urednika lista „Samostatnost“. Častni sod društva čeških časnikarjev je na to Klofača izključil iz društva.

Drobne novice.

z Livadia, 8. okt. Včeraj je došlo sem izredno turško odposlanstvo, da pozdravi v imenu turškega sultana ruskega carja.

z Bukarest, 8. okt. Pri vojaških vajah v bližini kraja Forchany se je razletel top. Jeden brigadir in 3 vojaki so mrtvi, 12 pa težko ranjenih.

Obrambni vestnik.

z Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju 3 K vsled poravnave v neki pravdni zadevi Mar. Trobiš, posestnice v Gotovljah. Hvala! Te vrste prispevki so nam dvakrat všeč: družbi gmotna korist, sprava med strankami.

z Za družbo sv. Cirila in Metoda. Narodnjaki so darovali v gostilni Kermek pri Sv. Benediktu v Slov. goricah 3 K. Poslal jih je našemu listu gospod Fran Horvat. — Meseca septembra se je v družbinem nabiralniku, ki je nameščen v prodajalni g. Zaničja pri Sv. Pavlu pri Preboldu nabralo 15 K 06 vin. in v onem pri gostilničarju g. Fr. Vodeniku 4 K 04 vin., kar se je 4. t. m. poslalo v Ljubljano.

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vlijudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:
celoletno K 25.—
polletno „ 2.50
četrletno „ 6.30
mesečno „ 2.0

Za Nemčijo:

celoletno K 28.—
za vse druge dežele in Ameriko:
K 30.—.

Naročnina se pošilja vnaprej.

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Po svetu.

a Po domače! Na kolodvoru neke lokalne železnice na Hrvaškem je hotel strojevodja s seboj na mašino vzeti dve vreči krompirja, ali postajenačelnik mu tega ni hotel dovoliti. Moža sta se sprla, nazadnje pa še poprijela za sukne. Slednjič je strojevodja smel naložiti vsaj eno vrečo. Vlak se počasi odpelja. Pa ni daleč vozil. Ko se je strojevodju zdelo, da je postajenačelnik že odšel v krčmo v bližnjo vas, se lepo zopet z vlakom vrne in naloži še zaostalo drugo vrečo.

o Poljub. Pro in contra. V Ameriki se je pričel uprav brezobziren boj proti poljubu. Dr. Kepford je ustanovil premije po dvajset funtov šterlingov za vsa ona petnajstletna dekleta, ki še niso nikoli nobenega poljubila. Seveda sedaj hoče vsaka dobiti premijo in radi tega vsaka krčevito taji. Ker jim je obljubljeno, da dobe vsako prihodnje leto „brez poljuba“ pet funtov več, se bodo na videz seveda zelo hlabro držale, skrivoma pa — poljubovale. Mladi možki so seveda proti dr. Kepfordu. Obrnili so se na neko medicinsko autoriteto, ki jim sicer ni mogla utajiti, da se ne bi pri poljubovanju prenašali bacili, ki so baje, kakor drugi zdravniki, škodljivi — katera pa je dejala, da so na drugi strani poljubi s svojimi bacili za prebavljanje neizrečenega pomena. Vedno nova odkritja na medicinskem polju!

a Telefonistke na Angleškem. Pri nas pač niso ženske uradnice v tako zavidljivem položaju kakor na Angleškem. V Londonu je na primer društvo telefonistk, katero skrbi za doto svojim članicam. Ako se namreč katera iz društva zaroči in se misli poročiti, daruje vsaka tovarišica nekaj drobiža v sklad. Temu se nobena ne protivi, prvič, ker je vsota itak mala in drugič, ker bi se znalo zgoditi, da bi potem tovarišice nje ob možitvi ne hotele nič pokloniti. Tako se nabere za vsako lepa vsota. Nadalje pa tudi dá prometno ministerstvo za časa možitve vsaki plačo za dva meseca zastoj. Zdaj bo to kajpada prenehalo, ker je ravnateljstvo prišlo na to, da marsikatera le radi tega vstopi k pošti, da pride na lahek način do dote.

z Židovi v ruskih srednjih šolah. Car je sankcioniral sklep ministerskega sveta, da se poveča razmerje židovskih dijakov na ruskih srednjih šolah. V rezidencijah jih bo pripuščenih po 5%, v večjih mestih po 10%, a tam, kjer je mesto skoro večji del židovsko, 15%.

Bolezen Menelikova. Nemški zdravnik Steinkühler je konstatiral, da je nekdo kralja Menelika abesinskega otroval, najbrže kraljica sama. Sedaj se mu že obrača na bolje in njegov domači telesni zdravnik upa, da bode kmalu popolnoma okreval.

z Čudakova oporoka. Italijanski listi javljajo iz Bellinzzone v Švici, da je tamošnji veletržec Micelli, ki je bil strasten kadilec, napisal v oporoki, da se mu naj dene v raketv pipa, škatljica šibic in 2 kg tobaka, da bi če bi po smrti res vstal, imel takoj vse pri rokah. Kajpada so mu dediči ustregli.

z Železniško blagajno so neznani storilci odnesli iz postajnega urada v Požegi in jo potem na bližnjem polju odprli; odnesli so 900 K.

o Iz ljubezni v smrt. Hči vseučiliškega profesorja dr. Milnerja, ki je bila že dve leti poročena z nadporočnikom pl. Prvolnim, je šla v smrt, ker je ljubila drugega. Dasi so vsi trdili, da je zakon Prvolnega srečen, je vendar njegova žena imela drugega raje. Bil je to neki njegov tovariš. Ta in njegova žena sta se zvezala in skočila v ribnik pri Mostcu. Ko so potegnili trupli iz vode, so našli pri njih veliko svoto denarja, iz čegar se sklepa, da sta mislila najprej pobegniti.

o 200.000 dinarjev premoženja je zapustil srbski zdravnik dr. Kantakuzen, ki je nedavno umrl v Karlovih varih, belgrajski akademiji znanosti.

o Veleizdaja na Tirolskem. Preiskave proti iredentovcem so spravile zopet nove dokazilne snovi na svetlo; med drugim so našli tudi dinamit.

n Pred poroko umorjen. V Toulouse se je dogodil razburljiv slučaj. 37 let stari odvetniški uradnik Gurnac je ravno hotel s svojo nevesto stopiti pred uradnika, da se poroči, kar ga na mah pokliče njegova bivša ljubimka na stran, češ, da mu nekaj pove. Gurnac je, nič hudega sluteč, stopil z njo, a v kotu mu je zabodla nož v nezvesto srce.

a Poljska šola političnih ved. Poljski listi poročajo, da se je v gališkem deželnem zboru vložila prošnja za ustanovitev poljske šole političnih ved v Krakovem.

a Liga za uljudnost. V deželi nemejenih možnosti, Ameriki, se je osnovala zveza možkih, ki jim stavi glavno nalogo — biti uljuden. To pa bodi le napram ženskam, kajti možki si lahko pravijo najhujše surovosti. Liga ima namen, spominjati možke povsod, da odstopajo svoje boljše prostore in sedeže v javnih lokalih, železnicah in električnih vozovih damam. Ženske so si osnovali jednako ligo in bodo nosile mesto skupnega možkega spoznavnega znaka — plavega gumba — beli gumb z napisom „Hvala“. — To je za Evropo hudo. Če to zvedo naše ženske, bo križ, kajti one bodo zahtevale enako ligo za možke. No saj bi ne bilo krivo. Če se voziš n. pr. po kakem večjem mestu v električnem vozu, ne odstopi nikdo ženski prostora, razven ako je kakor angelj lepa. Pa saj to tudi čudno ni. Kajti zlata je vredna tista med njimi, ki se ti uljudno zahvali za uslugo; devet izmed desetih pa jih misli, da se samo razume, da jej odstopiš prostor in jo še uljudno prosiš milosti.

Tržne cene.

7. oktobra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Poročila iz inozemstva so bila trdnjša. Tuzemski konzum je bil še rezerviran. Rž mirna, ječmen iste cene. Oves in koluza istotako. V pšenici se ni tržilo.

Sladkor. Trst, 7. oktobra: Centrifuga, Pilés prompt K — do K — za november — marec K 30³/₄ do K 31⁵/₈. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: 7. okt. sur. sladkor prompt K —, nova kampanja K 24⁸/₀. Tendence uporna. — Vreme: lepo.

Budimpešta, 7. okt. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 144 do 147 vin., mlade, srednje 146—148 v, mlade, lahke 146—148 v. zaloga 28.012 komadov. Prignano 444 komadov, odgnano 135. Ostalo torej 28.071 komadov. Tendence živahna.

Budimpešta, 7. okt. Pšenica za oktober K 14.28, pšenica za april K 14.13, rž za oktober K 9.22, rž za april K 10.09, oves za oktober K 7.59, oves za april K 7.73, koluza za maj K 6.93.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti rezervirano, tendence se drži. Prometa 25.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica 2¹/₂ do 5 v višja. Drugo mirno. Vreme: oblačno.

Cena jajc na dunajskem trgu

dne 6. oktobra 1909.

Jajca v zabojih	à 27 ¹ / ₂ k po K 2.—
I-ma jajca v sodčkih	à 28 ¹ / ₂ „ „ 2.—
II-da „ „	à 29 „ „ 2.—
Niž. in gor.-avstrij.	à 30 „ „ 2.—
I-ma štajerska jajca	à 28 ¹ / ₂ „ „ 2.—
II-da „ „	à 29 ¹ / ₂ „ „ 2.—
I-ma moravska „	à 29 ¹ / ₂ „ „ 2.—
II-da „ „	à 30 „ „ 2.—
Šleska jajca	à 31 ¹ / ₂ „ „ 2.—
Hrvaška jajca	à 29 ¹ / ₂ „ „ 2.—
Slavonska jajca	à 30 „ „ 2.—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 100
I-ma banatska jajca	à „ 94
Zgornjeogrška jajca	à „ 93
I-ma sedmograška sortirana	à „ 96
I-ma „ nesortirana	à „ 95
Bosanska jajca	à „ 92
I-ma bolgarska jajca	à „ 98
II-da „	à „ —
I-ma srbska „	à „ —
I-ma gališka jajca sortirana	à „ 90
I-ma „ nesortirana	à „ 88
I-ma ruska „	à „ 96
I-da „	à „ —
I-ma srednja jajca	à „ 78
I-ma mala „	à „ 72

Vreme: hladno. Tendence: medla.

Soba s kuhinjo

se odda s 1. novembrom v hiši Dolgopolje št. 1., Celje.

! Nova trgovina!

P. n. al. občinstvo vlijudno naznanjam, da otvorim sredi oktobra v novi posojilnici hiši na Rikcu

modni salon za gospode

ter se tem potom vse naprej najtopleje priporočam.

Maks Zabuhovec krojaški mojster v Celju.

Novo ustanovljena trgovina papirja

Ne ozirajte se na vsebino inserata

temveč pridite

v trgovino s papirjem in pisalnim orodjem

GORIČAR & LESKOVŠEK

v Celju, Graška ulica št. 7

Ceniki brezplačno na razpolago